

Cauza C-748/23 [Gekus]ⁱ**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

6 decembrie 2023

Instanța de trimitere:

Sąd Najwyższy (Polonia)

Data deciziei de trimitere:

20 octombrie 2023

Reclamantă:

C. Limited

Pârât:

M. S.

Obiectul procedurii principale

Acțiune în obligare la plată – Procedură incidentă – Cerere de examinare a îndeplinirii de către un judecător al Sąd Najwyższy (Curtea Supremă, denumită în continuare „Curtea Supremă”) a cerințelor de independență și imparțialitate.

Obiectul și temeiul juridic al cererii de decizie preliminară

Articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE coroborat cu articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale [denumită în continuare „carta”] – Criterii de constatare a neîndeplinirii cerințelor de independență și de imparțialitate – Compunerea instanței care trebuie să efectueze testul de imparțialitate a unui judecător al Curții Supreme.

ⁱ Numele prezentei cauze este un nume fictiv. El nu corespunde numelui real al niciuneia dintre părțile la procedură.

Întrebările preliminare

- 1) Articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, citit în lumina articolului 47 din [Carta drepturilor fundamentale], trebuie interpretat în sensul că împrejurările numirii unui judecător pot indica în sine neîndeplinirea de către acesta a cerințelor de independență și imparțialitate în cazul în care conduc la constituirea unei instanțe care încalcă dreptul justițiabilului la o instanță sau, cu titlu subsidiar, în sensul că neîndeplinirea acestor cerințe este determinată de acceptarea pasivă (prin exercitarea atribuțiilor jurisdicționale) de către un judecător a neregularităților care afectează procedura sa de numire în funcție, care au condus la constituirea unei instanțe care încalcă dreptul unei persoane la o instanță?
- 2) Articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, citit în lumina articolului 47 din cartă, trebuie interpretat în sensul că, într-o cauză referitoare la așa-numitul test de imparțialitate a unui judecător al Curții Supreme, nu se pot pronunța judecători a căror participare încalcă dreptul justițiabilului la o instanță, având în vedere numirea lor în funcția de judecător al Curții Supreme la propunerea Krajowa Rada Sądownictwa (Consiliul Național al Magistraturii) constituit în conformitate cu procedura prevăzută de dispozițiile ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Legea din 8 decembrie 2017 de modificare a Legii privind Consiliul Național al Magistraturii și a altor legi) (Dz. U. din 2018, poziția 3)?
- 3) În cazul unui răspuns afirmativ la a doua întrebare, articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, citit în lumina articolului 47 din cartă, trebuie interpretat în sensul că Curtea Supremă este obligată să stabilească compunerea completului de judecată într-o cauză referitoare la așa-numitul test de imparțialitate fără participarea unor astfel de judecători și, în ultimă instanță, să lase neaplicată dispoziția națională care prevede un complet de cinci judecători în asemenea cauze și să judece cererea fără participarea unor astfel de judecători, într-o altă compunere prevăzută de dreptul național?

Dispoziții de drept al Uniunii invocate

Articolul 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE.

Articolul 47 din Carta drepturilor fundamentale.

Dispoziții naționale invocate

Ustawa z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Legea din 8 decembrie 2017 privind Curtea Supremă) (text consolidat, Dz. U. din 2023, poziția 1093, cu modificările ulterioare, denumită în continuare „Legea privind Curtea Supremă”), articolul 29.

Prezentare pe scurt a situației de fapt și a procedurii principale

- 1 Litigiul din cauza principală este între o societate irlandeză și un cetățean irlandez și se referă la obligațiile și răspunderea părților cu privire la acte juridice efectuate pe teritoriul Poloniei. Hotărârea definitivă a instanței de al doilea grad în prezenta cauză urmează să fie executată în Irlanda, însă pârâtul a solicitat instanței irlandeze să respingă recunoașterea executării hotărârii pentru motivul că i-a fost încălcat dreptul la o instanță din cauza participării la judecarea cauzei a unui judecător numit de ministrul justiției.
- 2 Reclamanta a formulat o cerere privind efectuarea unei test de imparțialitate și independență a judecătorului Curții Supreme JG. Pentru a demonstra că nu erau îndeplinite cerințele de independență și imparțialitate, reclamanta a invocat următoarele împrejurări. În primul rând, judecătorul JG a fost propus președintelui Republicii Polone pentru a fi numit judecător la Curtea Supremă în conformitate cu rezoluția Krajowa Rada Sądownictwa (Consiliul Național al Magistraturii, denumit în continuare „KRS”), constituit în urma unei reforme recente a sistemului judiciar. În al doilea rând, judecătorul JG a semnat declarația judecătorilor Izba Cywilna Sądu Najwyższego (Camera civilă a Curții Supreme, denumită în continuare „Camera civilă a Curții Supreme”) potrivit căreia Hotărârea Curții din 19 noiembrie 2019, A.K. și alții (Independența Camerei disciplinare a Curții Supreme), C-585/18, C-624/18 și C-625/18, EU:C:2019:982, nu se aplică judecătorilor Camerei civile a Curții Supreme numiți în funcție pe baza unei rezoluții a KRS în noua sa compunere. În al treilea rând, reclamanta a făcut referire la declarația pârâtului din cauza principală, M. S., din care reiese că pârâtul solicită instanțelor irlandeze respingerea cererii de constatare a caracterului executoriu al hotărârilor judecătorești poloneze pronunțate în cauza principală, invocând încălcarea dreptului său la judecarea cauzei de către o instanță imparțială și independentă, constituită prin lege.
- 3 Pentru examinarea cererii reclamantei privind testul a fost desemnat aleatoriu un complet al Curții Supreme compus din cinci membri. În ședința în camera de consiliu din 20 octombrie 2023, Curtea Supremă, întrunită în complet de judecător unic compus din judecătorul raportor (care este de asemenea președintele completului de cinci judecători), a exprimat îndoieli cu privire la admisibilitatea cererii privind testul (care urmează să fie examinată de un complet de judecător unic) și cu privire la completul care urmează să se pronunțe, dacă este cazul, asupra fondului cererii privind testul și a formulat întrebările preliminare din dispozitivul ordonanței.

Argumentele esențiale ale părților în procedura principală

- 4 Potrivit reclamantei, în cazul unei eventuale decizii nefavorabile pârâtului, pronunțată de Curtea Supremă cu judecătorul JG în compunerea completului, pârâtul va continua să încerce să împiedice executarea hotărârilor instanțelor poloneze.

Prezentare pe scurt a motivelor trimiterii preliminare

- 5 Problema de drept pusă în discuție prin întrebarea preliminară, precum și procedura incidentă în cauza principală, și anume procedura privind testul de imparțialitate și de independență, au caracterul unor probleme de drept al Uniunii. În primul rând, se presupune că conținutul dispozițiilor care reglementează procedurile aferente procedurii privind testul a făcut obiectul unor negocieri între reprezentanții Poloniei și reprezentanții Comisiei Europene. Prin urmare, este necesar ca Curtea să ofere orientări de interpretare pentru a permite Curții Supreme să verifice dacă efectul acțiunii legiuitorului polonez este conform cu normele Uniunii privind dreptul la o instanță. În al doilea rând, acest caracter este evidențiat de faptul că litigiul principal este între o societate irlandeză și un cetățean irlandez, iar hotărârea urmează să fie executată de asemenea în Irlanda. Litigiul menționat vizează însă obligațiile și răspunderea părților în ceea ce privește actele juridice efectuate pe teritoriul Republicii Polone. În al treilea rând, prin ordonanța din 15 martie 2023 [Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (președintele Oficiului pentru Protecția Concurenței și a Consumatorilor), C-326/23], Curtea Supremă a adresat deja o întrebare preliminară privind interpretarea dispozițiilor dreptului Uniunii într-o cauză referitoare la un astfel de test. Cu toate acestea, Curtea Supremă în prezenta compunere precizează că întrebarea a fost prezentată de un complet de judecător unic, într-o etapă a procedurii privind testul similară cu cea din prezenta cauză (ședința referitoare la o posibilă respingere a cererii privind testul), de către Curtea Supremă într-o compunere care intra în domeniul de aplicare al rezoluției din 23 ianuarie 2020 a camerelor reunite ale Curții Supreme – Izba Cywilna (Camera civilă), Izba Karna (Camera penală) și Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych (Camera pentru litigii de muncă și asigurări sociale) (denumită în continuare „rezoluția celor trei camere reunite ale Curții Supreme”).
- 6 Rezoluția menționată mai sus este o hotărâre judecătorească a unei instanțe naționale în sensul Hotărârii din 12 mai 2022, W.J. (Schimbarea reședinței obișnuite a creditorului obligației de întreținere) (C-644/20, EU:C:2022:371), și al Hotărârii din 29 martie 2022, Getin Noble Bank (C-132/20, EU:C:2022:235). În schimb, din dispozitivul acestei rezoluții rezultă că „judecătorii care compun instanța de trimitere nu sunt independenți și imparțiali, iar instanța nu a fost constituită în prealabil prin lege în sensul articolului 19 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, în lumina articolului 47 al doilea paragraf din Carta drepturilor fundamentale”. Instanța de trimitere subliniază că efectele acestei rezoluții nu au fost înlăturate prin hotărârea Trybunał Konstytucyjny (Curtea Constituțională, denumită în continuare „Curtea Constituțională”) din 20 aprilie 2020, fapt confirmat și de jurisprudența Curții Supreme. Astfel, Curtea Constituțională nu are competența de a constata neconstituționalitatea hotărârilor Curții Supreme. Opinia privind inexistența rezoluției celor trei camere reunite ale Curții Supreme este, prin urmare, incorectă.
- 7 Prima întrebare este relevantă pentru a examina în continuare cererea reclamantei privind testul. Reclamanta invocă o încălcare a cerințelor de imparțialitate și

independență în împrejurările numirii judecătorului JG în calitate de judecător al Curții Supreme. În conformitate cu articolul 29 alineatul 10 din Legea privind Curtea Supremă, cererea întemeiată pe un astfel de motiv este respinsă. În funcție de răspunsul Curții, cererea reclamantei privind testul va fi fie respinsă, fie admisă pentru examinarea pe fond. Această decizie depinde de aspectul dacă normele naționale care, aparent, au ca scop punerea în aplicare a hotărârilor Curții (și, indirect, ale Curții Europene a Drepturilor Omului) trebuie interpretate în conformitate cu dreptul Uniunii sau trebuie lăsate neaplicate. În realitate, dispozițiile Legii privind Curtea Supremă, care sunt aplicabile în prezenta cauză, blochează posibilitatea executării hotărârilor Curții într-un mod care să corespundă cerințelor care decurg din articolul 19 TUE și din articolul 47 din cartă.

- 8 Instanța de trimitere arată că problema sistemică legată de imparțialitatea și independența judecătorilor a apărut în sistemul juridic polonez odată cu constituirea KRS în noua sa compunere, într-un mod care a condus la dependența acestuia de puterea politică. Pentru acest motiv, în rezoluția celor trei camere reunite ale Curții Supreme se stabilește că „un judecător numit cu participarea [KRS] constituit și care funcționează în mod nelegal nu beneficiază de prezumția de independență”.
- 9 Instanța de trimitere arată că în practica aplicării normelor de procedură privind testul în jurisprudența Curții Supreme s-au conturat două linii jurisprudențiale. Potrivit unei interpretări restrânse a articolului 29 din Legea privind Curtea Supremă, cererea privind efectuarea testului trebuie să indice împrejurările (și probele aferente) referitoare la numirea judecătorului și la comportamentul acestuia după numire care ar permite să se constate că în cazul său nu sunt respectate cerințele de independență și imparțialitate, precum și impactul încălcării cerințelor de independență și imparțialitate asupra soluționării unei cauze concrete, ținând seama de natura acesteia. În cadrul acestei linii jurisprudențiale se arată că scopul instituției examinării independente și imparțialității unui judecător, prevăzută la articolul 25 alineatul 5 și următoarele din Legea privind Curtea Supremă, nu este acela de a permite contestarea sistemului de numire a judecătorilor prevăzut de legiuitor, ci de a analiza împrejurările individuale ale numirii unui anumit judecător și comportamentul său după numire, această analiză fiind efectuată în contextul unei cauze concrete.
- 10 Linia jurisprudențială prezentată mai sus a fost conturată atât în complete de judecător unic (judecător raportor) compuse din judecători ai Curții Supreme, cât și în complete compuse din persoane numite în calitate de judecători ai Curții Supreme vizate de rezoluția celor trei camere reunite ale Curții Supreme. Între hotărârile pronunțate de aceste complete există o diferență: completele formate din judecători ai Curții Supreme consideră procedura de testare drept o modalitate juridică superfluă, întrucât și înainte de introducerea acestei proceduri în ordinea juridică poloneză, pe baza normelor de procedură în vigoare, părțile puteau cere recuzarea unui judecător în cazul existenței unei împrejurări de natură să dea naștere unor îndoieli rezonabile cu privire la imparțialitatea judecătorului într-o

anumită cauză [articolul 49 alineatul 1 din kodeks postępowania cywilnego (Codul de procedură civilă), articolul 41 alineatul 1 din kodeks postępowania karnego (Codul de procedură penală)].

- 11 Există, totuși, și o linie jurisprudențială complet diferită a Curții Supreme, conturată în acele cauze privind testul în care, în completul compus aleatoriu, au fost desemnați, dintre toți judecătorii Curții Supreme, judecători ai Curții Supreme care nu intrau sub incidența rezoluției celor trei camere reunite ale Curții Supreme. În aceste cauze, judecătorii care intrau sub incidența rezoluției celor trei camere reunite ale Curții Supreme vizați de cererea de efectuare a testului au fost excluși de la judecarea cauzei principale pentru motivul că, în conformitate cu rezoluția celor trei camere reunite ale Curții Supreme, un judecător al Curții Supreme numit în urma propunerii KRS în noua compunere nu îndeplinea cerințele minime de imparțialitate.
- 12 În cadrul acestei linii jurisprudențiale, Curtea Supremă a precizat de asemenea că nici hotărârile Curții Constituționale din 14 iulie 2021, 24 noiembrie 2021 și 10 martie 2022 nu sunt obligatorii. Acestea nu determină nulitatea dispozițiilor legii și, prin urmare, nu sunt obligatorii pentru instanțele independente, în special pentru Curtea Supremă. În plus, deciziile Curții Constituționale menționate mai sus ar trebui să fie înlăturate pentru motivul că sunt incompatibile cu principiul supremației dreptului Uniunii [Hotărârea Curții din 22 februarie 2022, RS (Efectele hotărârilor Curții Constituționale), C-430/21, EU:C:2022:99, în special punctul 77].
- 13 În acest sens, Curtea Supremă face trimitere și la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în Hotărârea din 22 iulie 2021 în cauza Reczkowicz împotriva Poloniei, cererea nr. 43447/19, ECHR:2021:0722, Hotărârea din 8 noiembrie 2021 în cauza Dolińska-Ficek și Ozimek împotriva Poloniei, cererea nr. 49868/19 și cererea nr. 57511/19, ECHR:2021:1108, și Hotărârea din 3 februarie 2022 în cauza Advance Pharma sp. z o.o. împotriva Poloniei, cererea nr. 1469/20. Curtea Supremă reține că aceste hotărâri permit să se considere că un judecător al Curții Supreme numit potrivit noii proceduri trebuie să fie exclus de la judecarea cauzei independent de împrejurările cauzei respective.
- 14 Instanța de trimitere amintește că din jurisprudența Curții de Justiție rezultă că, la aprecierea dreptului unui justițiabil la o instanță, se ține seama de aspectul dacă modalitățile procedurale și condițiile de fond care guvernează adoptarea deciziilor de numire au fost concepute astfel încât să nu dea naștere, în percepția justițiabililor, unor îndoieli legitime referitoare la impenetrabilitatea judecătorilor în discuție în privința unor elemente exterioare și la neutralitatea lor în raport cu interesele care se înfruntă [Hotărârea din 19 noiembrie 2019, A.K. și alții (Independența Camerei disciplinare a Curții Supreme), C-585/18, C-624/18 și C-625/18, EU:C:2019:982, punctul 134, Hotărârea din 2 martie 2021, A.B. și alții (Numirea judecătorilor la Curtea Supremă – Căi de atac), C-824/18, EU:C:2021:153, punctul 123, Hotărârea din 15 iulie 2021, Comisia/Polonia (Regimul răspunderii disciplinare a judecătorilor), C-791/19, EU:C:2021:596,

punctul 98, Hotărârea din 6 octombrie 2021, W.Ż. (Camera de control extraordinar și cauze publice a Curții Supreme – Numire), C-487/19, EU:C:2021:798, punctul 148].

- 15 Instanța de trimitere constată că, din Hotărârea din 1 iulie 2008, Chronopost și La Poste/UFEX și alții, C-341/06 P și C-342/06 P, EU:C:2008:375 341/06, punctele 46 și 48, și din Hotărârea din 26 martie 2020, Reexaminare Simpson/Consiliul și HG/Comisia, C-542/18 RX-II și C-543/18 RX-II, EU:C:2020:232, punctul 57, reiese obligația de a examina și împrejurările numirii judecătorilor. Obligația fiecărei instanțe de a verifica dacă, prin modul în care este compusă, reprezintă o instanță care garantează un proces echitabil a fost de asemenea confirmată în Hotărârea din 24 martie 2022, Wagenknecht/Comisia, C-130/21 P, EU:C:2022:226, punctul 15, și în Hotărârea din 21 decembrie 2021, Euro Box Promotion și alții, C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 și C-840/19, EU:C:2021:1034, punctul 206.
- 16 Instanța de trimitere consideră că articolul 29 alineatul 5 din Legea privind Curtea Supremă poate fi – și trebuie să fie – interpretat într-un mod care să permită punerea în aplicare a normelor convenției și ale dreptului Uniunii menționate mai sus. Aceasta înseamnă că „împrejurările legate de numirea” judecătorului la care se referă această dispoziție înseamnă, în prezenta cauză, că în procedura de numire a judecătorului JG în funcția de judecător la Curtea Supremă s-a produs o încălcare flagrantă a legii, constând în ignorarea „cu bună știință și cu intenție” de către KRS în noua sa compunere și de către Președintele Republicii Polone a suspendării executării rezoluției din 28 august 2018 nr. 330/18, dispusă prin decizia Naczelnny Sąd Administracyjny (Curtea Administrativă Supremă) din 27 septembrie 2018, această instanță fiind împiedicată prin aceasta să verifice legalitatea respectivei rezoluții. Pe de altă parte, „împrejurările legate de comportamentul judecătorului după numire” constau în absența unei evaluări negative (acceptarea pasivă) a legalității procedurii de numire, în pofida jurisprudenței naționale, a Uniunii și internaționale prezentate mai sus.
- 17 În aceste condiții, în opinia Curții Supreme în prezenta compunere, este necesar ca Curtea să clarifice dacă, în lumina normelor Uniunii privind dreptul la o instanță și la o cale de atac efectivă, este exclusă luarea în considerare a împrejurărilor numirii unui judecător la evaluarea imparțialității și independenței judecătorului, atunci când rezultă din înseși împrejurările numirii în funcție că participarea unei astfel de persoane la judecarea cauzei va încălca dreptul justițiabilului la o instanță în sensul articolului 6 paragraful 1 din CEDO.
- 18 În cazul în care din interpretarea articolului 19 TUE și a articolului 47 din cartă ar rezulta că neregularitățile procedurii de numire a unui judecător sunt suficiente în sine pentru a contesta independența și imparțialitatea acestuia în cauza respectivă (și în orice altă cauză), este necesar să se asigure că cererea de efectuare a testului este examinată de o instanță independentă și imparțială, constituită prin lege. Completul desemnat aleatoriu pentru examinarea cererii privind testul în prezenta cauză este compus din doi judecători ai Curții Supreme și din trei judecători care

intră sub incidența rezoluției celor trei camere reunite ale Curții Supreme. Unul dintre acești din urmă judecători, judecătorul MS, a fost deja exclus de la judecarea unei alte cauze în urma aceleiași proceduri de testare ca în prezenta cauză (ordonanța Curții Supreme din 19 octombrie 2023) ca urmare a împrejurărilor legate de numirea sa. La rândul lor, judecătorii RS și RD sunt excluși de la judecarea cauzelor care nu au ca obiect efectuarea testului în cazul în care o parte depune cerere de recuzare, iar pentru judecarea acesteia este desemnat aleatoriu un complet compus dintr-un judecător al Curții Supreme care nu intră sub incidența rezoluției celor trei camere reunite ale Curții Supreme. Astfel, completul Curții Supreme în prezenta cauză, care ar urma să examineze cererea privind testul, include persoane în privința cărora a fost pronunțată o hotărâre a instanței naționale la care se face referire în Hotărârea W.J. (Schimbarea reședinței obișnuite a creditorului obligației de întreținere) și în Hotărârea Getin Noble Bank.

- 19 În conformitate cu articolul 29 alineatul 15 din Legea privind Curtea Supremă, Curtea Supremă examinează cererea privind testul în camera de consiliu, în complet de cinci judecători desemnați aleatoriu „dintre toți judecătorii Curții Supreme”. Aceasta înseamnă că, în ceea ce privește judecătorii numiți în funcția de judecător al Curții Supreme la propunerea „noului” KRS, rezultatul testului poate fi decis de alți judecători numiți pe baza unei rezoluții a KRS în noua compunere și în împrejurări similare. Prin urmare, jurisprudența Curții Supreme subliniază că modul de compunere a completului de examinare a cererii privind testul dovedește că scopul Legii din 9 iunie 2022 și al economiei procedurii de testare a fost acela de a introduce în mod intenționat o soluție care subminează principiul *nemo iudex in causa sua*.
- 20 Instanța de trimitere reiterează că, în conformitate cu rezoluția celor trei camere reunite ale Curții Supreme, participarea la judecarea unei cauze a unui judecător al Curții Supreme numit în baza unei rezoluții a KRS în noua compunere conduce la nulitatea procedurii (în procedurile civile) sau la neregularitatea compunerii instanței (în procedurile penale). Această rezoluție nu este însă respectată de judecătorii numiți în funcție la propunerea KRS în noua compunere. Acești judecători nu sunt nici excluși din procedura de compunere a completelor și nici nu depun – cu puține excepții – cereri de recuzare în cauzele privind testul.
- 21 Prin urmare, în opinia Curții Supreme, testul privind independența și imparțialitatea unui judecător, prevăzut la articolul 29 alineatul 4 din Legea privind Curtea Supremă, nu îndeplinește cerințele necesare pentru a proteja drepturile garantate reclamantului prin acte de rang superior legii, în special la articolul 6 paragraful 1 din CEDO și, prin urmare, și la articolul 19 alineatul (1) [TUE] coroborat cu articolul 47 și cu articolul 52 alineatul (3) din cartă, în situația în care în completul care urma să judece recursul a fost desemnat un judecător numit judecător la Curtea Supremă la propunerea KRS în noua compunere.
- 22 Instanța de trimitere arată că jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și a Curții Supreme, precum și hotărârile pronunțate de Curte până în prezent sunt

contestate de completele de judecată compuse din persoane numite în funcția de judecător la Curtea Supremă la propunerea KRS în noua compunere. Este necesar să se obțină poziția Curții cu privire la interpretarea articolului 19 TUE și a articolului 47 din cartă cu privire la chestiunea posibilității legiuitorului național de a crea complete de judecată care încalcă dreptul la o instanță în sensul articolului 6 din CEDO și care, în același timp, pronunță (în temeiul dreptului național) hotărâri nevalide într-o cauză care intră sub incidența dreptului Uniunii. În opinia instanței de trimitere, este inadmisibil ca o cauză care intră sub incidența dreptului Uniunii (precum cauza privind testul) să fie soluționată de o instanță compusă din persoane numite în funcția de judecător în împrejurări care, în lumina Hotărârii A.K. și alții, constituie pentru o instanță necompetentă temeiul pentru a se considera competentă atunci când dreptul național încredințează judecarea unei cauze (într-o chestiune incidentă) unei instanțe care nu este o instanță în sensul articolului 47 din cartă și, în lumina Hotărârii W.Ż., îi conferă dreptul de a nu ține seama de deciziile instanței naționale. În plus, conform hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului, participarea unor astfel de persoane la judecarea unei cauze constituie o încălcare a dreptului justițiabilului la o instanță, astfel încât adoptarea unei poziții contrare ar însemna că, contrar articolului 52 alineatul (3) din cartă, norma de drept al Uniunii care prevede acest drept este inferioară normelor Convenției. Prin urmare, principiul autonomiei procedurale naționale în ceea ce privește determinarea compunerii instanțelor naționale competente să judece o cauză care intră sub incidența dreptului Uniunii, cum ar fi cea privind testul, ar trebui să fie supus unor limitări în considerarea principiului efectivității.

- 23 Cea de a treia întrebare, pe de altă parte, urmărește adăugarea unui instrument suplimentar de protecție a valorilor statului de drept, constând în obligația de a stabili compunerea instanței naționale astfel încât să se asigure respectarea normelor Uniunii referitoare la dreptul la o instanță. Căci nu se poate exclude posibilitatea ca, având în vedere practica anterioară a responsabililor Curții Supreme începând din luna mai a anului 2020 de a împiedica, printre altele, punerea în aplicare a hotărârilor preliminare ale Curții, compunerea completelor instanțelor în cauze privind efectuarea testului să fie stabilită în continuare cu participarea unor persoane care intră sub incidența rezoluției celor trei camere reunite ale Curții Supreme.
- 24 Într-o variantă minimă, această măsură ar putea consta în obligația de a recurge la instituțiile procesuale naționale existente pentru a exclude din completul de judecată acele persoane (judecători) a căror participare la judecarea cauzei ar conduce la încălcarea dreptului justițiabilului la o instanță și de a le înlocui cu persoane a căror participare la judecarea cauzei nu va suscita îndoieli sub aspectul respectării acestui drept. În varianta maximă, care ar trebui să se aplice în cazul în care nu se poate recurge la normele procesuale naționale, măsura propusă constă în judecarea cauzei de un complet de judecată a cărui compunere nu este prevăzută în mod expres de legislația națională, dar care respectă dreptul justițiabilului la o instanță imparțială și independentă (prin eludarea dispozițiilor de drept național care prevăd un complet alcătuit din cinci judecători și aplicarea

în locul acestora a altor dispoziții de drept național care prevăd că, în absența unor reglementări specifice, Curtea Supremă se pronunță în complet de judecător unic).

- 25 Instanța de trimitere subliniază că, în această situație, pentru a stabili compunerea instanței, se poate recurge la instituția recuzării judecătorului, prevăzută de normele procesuale naționale. Utilizarea acestei instituții necesită o interpretare extensivă, în conformitate cu convenția sau cu dreptul Uniunii, a motivelor de recuzare. O astfel de interpretare este adoptată în jurisprudența Curții Supreme în completele compuse din judecători ai Curții Supreme care nu intră sub incidența rezoluției celor trei camere reunite ale Curții Supreme.
- 26 În sfârșit, în opinia instanței de trimitere, aprecierea temeiniciei îndoielilor cu privire la imparțialitatea unui judecător necesită luarea în considerare a tuturor împrejurărilor care pot afecta comportamentul său. Aceste împrejurări ar trebui apreciate prin prisma aspectului dacă, din punctul de vedere al unui cetățean obișnuit, au fost îndeplinite condițiile obiective pentru ca judecătorul să fie considerat imparțial și independent și pentru ca instanța din care face parte acel judecător să fie considerată o instanță independentă. În acest sens, nu este lipsită de relevanță nici atitudinea judecătorului față de modificările sistemului judiciar. În primul rând, se consideră că astfel de cereri de recuzare sunt întemeiate deoarece un „judecător nou”, care participă la judecarea unei cauze în cadrul căreia se efectuează așa-numitul test al judecătorului, ar fi obligat să ia poziție cu privire la împrejurări care îl privesc în mod direct și pe el însuși, întrucât sunt legate de procedura de numire. Prin urmare, participarea unor asemenea judecători la examinarea cererii ar putea da naștere, atât pentru părți, cât și pentru public, unei percepții de lipsă de imparțialitate a instanței.
- 27 În consecință, judecarea unor astfel de cauze privind testul depinde de compunerea completului Curții Supreme. În cazul în care cererea de recuzare într-o cauză privind testul este examinată de un judecător al Curții Supreme, persoana numită în funcția de judecător al Curții Supreme care intră sub incidența rezoluției celor trei camere reunite ale Curții Supreme este recuzată. Sunt admise de asemenea cererile de recuzare ale judecătorilor Curții Supreme într-o cauză privind testul atunci când completul Curții Supreme în cauza privind testul este alcătuit în majoritate din persoane care intră sub incidența rezoluției celor trei camere reunite ale Curții Supreme. Pe de altă parte, atunci când este desemnată aleatoriu să examineze o cerere de recuzare a unui judecător într-o cauză privind testul o persoană care intră sub incidența rezoluției celor trei camere reunite ale Curții Supreme, această cerere nu este admisă nici în cazul în care cererea este formulată de un judecător al Curții Supreme pe baza unei interpretări în conformitate cu dreptul Uniunii și cu convenția a normelor de procedură naționale, nici în cazul în care cererea este formulată direct de una dintre părți. Mai pot fi menționate și soluții în care cererile judecătorilor Curții Supreme de așa-numită autorecuzare într-o cauză privind testul nu au fost examinate, fiind considerate inadmisibile în temeiul legii.

- 28 În această situație, în activitatea jurisdicțională a Curții Supreme în cauzele privind testul ne confruntăm cu o situație de executare fragmentară a hotărârilor Curții în cauzele privind statul de drept – o formă specifică de executare „à la carte” și apariția unui dublu standard în ceea ce privește dreptul la o instanță. Astfel, este necesar să se obțină un răspuns direct al Curții cu privire la interpretarea dispozițiilor dreptului Uniunii în contextul cauzelor privind testul și să se stabilească dacă, în cazul în care nu au fost depuse cereri de autorecuzare ale persoanelor care sunt vizate de rezoluția celor trei camere ale Curții Supreme, nu au fost admise cereri de recuzare formulate de părți sau de judecători ai Curții Supreme și nu a fost modificată practica de stabilire a compunerii completelor în cauzele privind testul, pentru a garanta efectul util al articolului 19 TUE și al articolului 47 din cartă, este necesar ca instanța națională să aibă competența de a lăsa neaplicate dispozițiile naționale privind completul de cinci judecători într-o cauză privind testul ca fiind contrare dreptului Uniunii.

DOCUMENT DELUCRAT